

(ISSN: 2587-0238)

Alptekin, T. & Demir, S. (2022). Geçici Koruma Altındaki Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarının Çeşitli Değişkenler Bağlamında İncelenmesi, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 7(18), 1202-1239.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.489>

Article Type (Makale Türü): Research Article

EXAMINING THE SPEAKING SELF-PROFICIENCY PERCEPTIONS OF STUDENTS UNDER TEMPORARY PROTECTION IN THE CONTEXT OF VARIOUS VARIABLES¹

Tuba KAPLAN ALPTEKİN

Asist Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University, Kilis, Turkey, tuba.kaplan@kilis.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7813-0679

Selvi DEMİR

Asist Prof. Dr., Kilis 7 Aralık University, Kilis, Turkey, sldmr@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7043-7414

Received: 17.02.2022

Accepted: 16.05.2022

Published: 15.06.2022

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the perceptions of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey and to examine these perceptions in the context of various variables (gender, age, marital status, socioeconomic level, circle of friends, life expectancy in Turkey, Turkish language level, Frequency of Turkish speech, frequency of watching Turkish television programs and frequency of Turkish internet use). The reason for choosing the temporary protection center in Kilis in the study is that Kilis hosts a large number of Syrians due to its location. It is aimed to reveal the self-efficacy perceptions developed by these people, who can continue their lives without feeling the need to learn Turkish compared to other cities. In the literature review, it was seen that there were not many studies on speaking self-efficacy in teaching Turkish to foreigners, and the studies in this area focused on writing skills. In addition, in studies on speaking self-efficacy, it was determined that the research object was not foreign students. What makes the study important is that it reveals the general situation of the Syrians in the city regarding speech. Quantitative research methods were used in the research and the study group consisted of 101 Syrian students studying at Kilis 7 December University Turkish Teaching Center (TÖMER). The data of the research were obtained through the personal information forms created by the researchers with the "Speaking Self-Proficiency Scale of Those Who Learn Turkish as a Foreign Language" developed by Sallabaş (2013). As a result of the research, it was determined that the students' perceptions of speaking self-sufficiency were moderate. However, the research findings reveal that the students' perceptions of speaking self-sufficiency do not differ significantly according to their gender, age, marital status and socioeconomic levels, but differ significantly according to the circle of friends, life expectancy in Turkey, Turkish language level, frequency of Turkish speaking, frequency of watching Turkish television programs and frequency of Turkish internet use.

Keywords: Temporary protection, refugees students, speaking, self-sufficiency, Syrian.

---

¹ This study II. Presented as an oral presentation at the International Teacher Rifat Bilge Symposium.

INTRODUCTION

Self-efficacy is very important in teaching Turkish both as a mother tongue and as a foreign language. The concept of self-sufficiency put forward by Albert Bandura in the context of Social Learning Theory is an important concept that stands out in theory and especially in terms of motivation (Akar, 2008; Tuzcu, 2010; Karanfil, 2015). According to Bandura (1994), self-sufficiency is their belief that they can do something in the face of events that affect people's lives. Similar to this general definition, Lee (Mutlu from 2005, 2012, pp. 19) defines self-sufficiency as his confidence that he or she can successfully perform by organizing the necessary activities for the individual to perform a certain performance. According to those who describe the concept of self-sufficiency by approaching it a little more specifically: The intrinsic answer of the individual to the question of whether I can do something about a subject (Kurudayıoğlu and Kana, 2013, quoted from Synder and Lopez); belief that affects the selection of activities of the individual, his effort and performance in the face of the challenges he encounters (Ekici, 2006); "one's belief in one's own capacity and abilities in regulating and performing self-expected behaviors in a particular field" (Sallabaş, 2012, pp. 271) or "by carrying out the work that one begins in a field where the person has trained himself within the framework of the plan he has designed in his mind; (Dilmaç & İnanç, 2015, pp. 387) in the period leading up to the expected success. What researchers have in common with their definitions of self-sufficiency is the thoughts and confidence that one has about whether one can do any job.

The concept of self-sufficiency is a concept that encompasses one's beliefs about one's own. No one knows the faith that the individual has, and he/she cannot learn it unless the person shares it. This belief, which begins to develop with a willingness to engage in an area or work that the person is interested in, consists of a process that only the individual can discover. In other words, the person knows the person best, or the person knows himself/herself (Batar & Aydın, 2014; Dumanlı, 2014).

According to Bandura (1997), the factors affecting the formation of individuals' perceptions of self-sufficiency are "direct experiences, indirect experiences, verbal persuasion and emotional state". Direct experiences are when the individual evaluates the consequences of his actions and infers whether he or she will succeed or fail. Indirect experiences refer to the beliefs developed by observing the experiences of those around the individual and whether they can achieve that work (Aydın, 2008). Verbal persuasion is that the people around the individual are encouraged by the positive comments they have made and withdrawn with negative comments. The emotional state refers to the psychological situations that individuals are in when dealing with a situation and how they perceive themselves in this situation (Bandura, 1997).

There are numerous studies on self-sufficiency, which is an important factor in increasing people's motivations. Although the disciplinary areas and working groups of the studies are different, what they share is that individuals with high self-sufficiency level are more successful (Katrancı, 2014; Aydın & Başoğlu, 2014; Ocak & Baysal, 2016; Demir & Börekçi, 2021; Arslan, 2018; GerezTaşgın, 2018; Baki, 2018; Demir & Demir, 2018; Tunagür, 2021; Özden, 2018; Kurudayıoğlu & Güngör 2017; Aydın vd., 2017; Sevimbay, 2016). Individuals with a strong sense of self-

sufficiency strive to solve the problem without panicking and feeling the need to run away when faced with any problems. In individuals with poor self-sufficiency perception, the opposite is observed and tension, stress and dissatisfaction are observed when performing tasks (Bandura, 1997; Bıkmaz, 2002; Kılıçoğlu, Karakuş & Demir, 2011; Shultz and Shultz, 2007). Ekici (2005) explains this situation just as it is not expected that the success levels of individuals with low self-sufficiency will not be high, and individuals with high self-sufficiency will not be expected to have low success levels.

The concept of self-sufficiency, which is so effective in human life, is a very important concept in Turkish teaching both as a native language and as a foreign language. Kurudayıoğlu and Güngör (2017) emphasize how students feel about learning the target language, their perception of the target language, their ability to communicate with the language they have learned, their ability to use basic language skills and is a situation that should be considered in the Turkish teaching process.

One of the basic language skills, speaking, is one of the areas of skill where self-sufficiency belief is effective because speaking is one of the first areas of skill gained in language teaching. Therefore, it is necessary to know the self-sufficiency belief that students have regarding this skill.

Speaking, according to Demirel (2003), is oral expression of feelings and thoughts; Boylu and Çangal (2015), as a skill that began to be acquired from infancy and continues to be; Güneş (2013, pp. 105-106) further elaborates the definition and says, "In general, it is called the oral transfer of emotions and thoughts. It's the most effective way for people to communicate with their environment. In this way; opinions, thoughts, feelings and problems are shared by passing them on to others. In this process, language, thought, emotion, voice, brain and speech organs are involved and a number of complex processes are performed. The lack or inadequacy of one of them leads to various speech defects." In other words, speech does not take place easily, it consists of a complex process that requires certain processes contrary to what is thought, and the disruptions in this process affect the clarity and fluency of the speaking.

It is expected that the individual will perform the oral communication process fluently in his speaking skills, which are very important in foreign language teaching as well as in his native language acquisition. Foreign language learners complain about classical grammar practices in language classes, in addition; draws attention to the necessity of a method that prioritizes speaking and listening by aiming to improve communication skills rather than reading, writing and vocabulary teaching (Bozavlı, 2014). Demirel (2010) emphasizes that one of the most important objectives of foreign language teaching is to enable students to speak the language they have learned in an understandable way.

Aydin et al. (2017) stated that controlling the factors affecting the learning and speaking competence of students who learn Turkish as a foreign language will make students feel more comfortable, so they can speak more easily and help develop perceptions of self-sufficiency. In the study, which aimed to determine the speaking self-proficiency of Turkish learners as a foreign language, they concluded that the students' self-proficiency status

was above average, but not at the level requested due to insufficient vocabulary and insufficient knowledge of the rules of the language.

Purposes

One of the factors that affects the achievements of foreign students who learn Turkish is their self-proficiency beliefs in that language. In this context, determining the level of speaking self-sufficiency perceptions of Syrian students under temporary protection in Turkey and evaluating the various variables (gender, age, marital status, socioeconomic level, circle of friends, life expectancy in Turkey, Turkish language level, Frequency of Turkish speaking, frequency of watching Turkish television programs and frequency of Internet use in Turkish) constitute the problem of the research.

Sub-purposes

Scan of the relevant field (Kurudayıoğlu & Güngör, 2017; Aydın et al., 2017; Özden, 2018; Tunagür, 2021; Katrancı, 2014) and in line with the opinions of three field experts, these variables were included in the research because it was thought that they could differentiate students' perceptions of speaking. For this basic purpose, the following research questions were answered:

1. What is the level of perception of the speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey?
2. Does the perception of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to gender variability?
3. Does the perception of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the age variable?
4. Does the perception of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the marital status variable?
5. Does the speaking self-sufficiency perceptions of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the socioeconomic level variable?
6. Does the perceptions of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the variable of the circle of friends?
7. Does the perceptions of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the life expectancy variable in Turkey?
8. Does the perception of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the Turkish language level variable?
9. Does the perceptions of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the daily Frequency of Turkish speech variable?
10. Does the perceptions of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the daily Turkish internet usage frequency variable?

11. Does the perception of speaking self-sufficiency of Syrian students under temporary protection in Turkey differ significantly according to the frequency of watching daily Turkish television programs?

METHOD

Model of Research

The current research is designed according to the scanning pattern, which is one of the quantitative research methods. The research pattern, which is preferred for examining the speaking self-proficiency perceptions of Syrian students under temporary protection in Turkey, is "one of the quantitative research patterns in which researchers collect information by applying scanning to a sample group or the entire universe to explain the attitudes, views, behaviors or characteristics of a universe"(Creswell, 2019, pp. 481). Ethics committee approval of the study was obtained with the decision of Kilis 7 Aralık University Research and Publication Ethics Committees dated March 02, 2022 and numbered 2021-02.

Sample

The working group of this research; In the spring semester of the 2021-2022 academic year, Kilis 7 Aralık University constitutes a total of 101 students under temporary protection, including 67 boys and 34 (33.7%) female students who are studying at TÖMER (Turkish Teaching Center). All but one of the 102 students enrolled in the study voluntarily participated in the study.

Due to the new developments in the region and the social and economic developments it has shown, Turkey has been a country that has been heavily involved in recent years and has created a transition area for migrants. As of April 2022, the provinces where Syrians under temporary protection live the most in Turkey are Istanbul, Gaziantep, Hatay, Sanliurfa, Adana, Mersin, Bursa, Izmir, Konya and Kilis, respectively. With its Syrian population equivalent to 42.4% of its total population, Kilis is the most notable of these provinces (Ministry of Interior, 2022). These data show that it is accurate to select Kilis province as a sample in this research.

Data Collection Tool

Data collection tools of the research; the likert type developed by M. E. Sallabaş (2013) constitutes the "Speaking Self-Proficiency Scale for Those Who Learn Turkish as a Foreign Language" and the Personal Information Form prepared by the researchers. The personal information form contains questions to determine gender, age, marital status, socioeconomic level, circle of friends, life expectancy in Turkey, Turkish language level, frequency of Turkish speech, frequency of watching Turkish television shows and frequency of Turkish internet use.

The "Speaking Self-Proficiency Scale for Those Who Learn Turkish as a Foreign Language", consisting of two factors and nineteen articles, was used with permission from the author himself. Two factors on the scale account for 68.22% of the variance. Factor loads of substances have values in the range of 664-894. The Cronbach Alpha coefficient for the substances of the scale was found to be $\alpha = .974$. The high score that can be obtained from the scale is considered as an indication of the belief of high self-sufficiency in Turkish speaking. The answers given to

each item of the scale, which is of the type of seven likert, correspond to scores ranging from 1 to 7 (Sallabaş, 2013). The scores for the entire scale range from 19 to 133. Accordingly, the score in the range of 19-56 is low, the score in the range 57-95 is medium, and the score in the range of 96-132 corresponds to the high level.

Data Collection Process

During the collection of research data, the students were given the necessary information about the study and it was stated that the participation was voluntary. The research forms were then applied to the sample group. Research forms filled out in a face-to-face classroom environment were filled out by the sample group in an average of 20 minutes. All kinds of guidance has been given so that the sample group can easily and understand and respond to the expressions in the measuring instrument. On the other hand, there was no intervention or guidance on which expression the sample group would prefer.

Analysis of Data

SPSS 23 program was used for the analysis of the data obtained within the scope of the research. In the analysis of the data, the normality of the data was first examined and it was determined that the data showed normal distribution (distortion= -.414; pressure= -.379; kolmogorovsmirnov values= .000 >.05). For this reason, parametric tests were used in statistical analyses. "One-way variance analysis (ANOVA)" and "t-test for independent samples" were used for data analysis and "Tukey test" was used in groups that provided the homogeneity of variances when determining the source of differences, and "Tamhane test" was used in groups that did not. In addition, standard deviation, mean, frequency and percentage values were calculated from the basic statistics. The results obtained from the data were evaluated taking into account the level of $p < .05$ signability (Büyüköztürk, 2014).

FINDINGS

Findings of the current research; it consists of statistical evaluations of the perception levels of speaking self-proficiency of students under temporary protection and whether these perceptions differ significantly according to gender, age, marital status, socioeconomic level, circle of friends, life expectancy in Turkey, Turkish language level, frequency of Turkish speech, frequency of watching Turkish television programs and frequency of Turkish internet usage.

Students' Speaking Self-Proficiency Perception Levels

In order to determine the level of speech self-proficiency perceptions of students under temporary protection, the total scores of each student from the substances were calculated and averaged. The data obtained on the speaking self-proficiency perception levels of the students are available in Table 1.

Table 1. Students' Speaking Self-Proficiency Perception Levels

Level	Range	n	%
Low	(19-56)	17	16.8
Medium	(57-95)	48	47.5
good	(96-133)	36	35.7
Total	(19-133)	101	100

(Highest score= 131; lowest score= 29; ranj=102 mod=86; median=86; $\bar{X}$ =84.01; SS=24.56)

When table 1 is examined, it is seen that 17 (16.8%) of the 101 students who participated in the study had low perceptions of speech self-proficiency, 48 (47.5%) were moderate and 36 (35.7%) were high. The average speaking self-proficiency perception of students under temporary protection is $\bar{X}$ =84.01. This finding indicates that students under temporary protection have moderate perceptions of speaking self-sufficiency.

Difference of Speaking Self-Proficiency Perception by Gender

"T-test" was performed to determine whether the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection differed significantly by gender and the results of the analysis were given in Table 2. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p = .725, p > .05$).

Table 2. T-Test Results on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions by Gender

Gender	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
Female	34	84.52	22.41		
Male	67	83.76	25.74	-.148	.883

$p < .05$

When table 2 is examined, it is seen that gender is not a factor affecting the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection ($t_{99} = -.148, p > .05$). In this context, it can be said that the perceptions of speaking self-sufficiency of girls and boys under temporary protection are equal.

Difference of Speech Self-Proficiency Perception by Age

A "t-test" was performed to determine whether the perceptions of speaking self-sufficiency of students under temporary protection differed significantly by age and the results of the analysis were given in Table 3. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p = .713, p > .05$).

Table 3. T-Test Results on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions by Age

Age	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
17 to 22 years old	81	86.13	24.75		
23 years and older	20	75.45	22.32	1.761	.081

$p < .05$

When table 3 is examined, it is seen that age is not a factor affecting the speaking self-sufficiency perceptions of students under temporary protection ($t_{99}=1.761, p>.05$). In this context, it can be said that the perceptions of speaking self-sufficiency according to age of students under temporary protection are equivalent.

Difference of Speech Self-Sufficiency Perception by Marital Status

"T-test" was performed to determine whether the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection differed significantly according to marital status and the results of the analysis were given in Table 4. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p=.997, p>.05$).

Table 4. T-Test Results on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions by Marital Status

Marital status	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
Single	14	83.17	24.57		
Married	87	89.28	24.70	-.863	.390

$p<.05$

When table 4 is examined, it is seen that marital status is not a factor affecting the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection ($t_{99}= -.863, p>.05$). In this context, it can be said that the perceptions of speaking self-sufficiency are equal according to the marital status of the students under temporary protection.

Difference of Speech Self-Sufficiency Perception by Socioeconomic Level

"One-way variance analysis (One- Way Anova)" was performed to determine whether the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection differed significantly according to the socioeconomic level and the results of the analysis were given in Table 5. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p=.597, p>.05$).

Table 5. Average, Standard Deviation and Single Factor Anova Results Related to Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions by Socioeconomic Level

Socioeconomic Level	n	$\bar{X}$	S.s	Sd	F	p	Significant difference
Good (A)	12	93	22.69				
Medium (B)	70	79.98	24.92	2/98	3.212	.055	---
Low (C)	19	93.21	21.18				

$p<.05$

When table 5 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is not significant ($F_{2/98}=3.212, p>.05$). Accordingly, it can be said that the socioeconomic levels of students under temporary protection do not make a meaningful difference to their perception of speaking self-sufficiency.

Difference of speaking Self-Sufficiency Perception According to Friend Circle

In order to determine whether the perceptions of speaking self-proficiency differed significantly according to the circle of friends of students under temporary protection, the homogeneity of the variances was first tested through the "Levene test" and variances were not homogeneous ($p = .017$, $p < .05$). For this reason, "Kruskal Wallis" test was performed in the analyses and the relevant analysis results were given in Table 6.

Table 6. Kruskal Wallis Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Friends Circle

Circle of friends	n	Row avr.	sd	X ²	p	Significant difference
Syrian (A)	50	71.22				A-B
Syrian and Turkish (B)	39	92.12	2	23.387	.000	A-C
Turkish (C)	12	111.00				B-C

$p < 0.5$

When table 6 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($X^2 = 6.402$; $p < 0.5$). "Post Hoc Tamhane test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 7. Tamhane Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Friends Circle

Variable	Category	Common difference	S.s	p	
Circle of friends	Syrian	Syrian and Turkish	-20.908	4.17	.000*
		Turkish	-39.780	6.62	.000*
	Syrian and Turkish	Syrian	20.908	4.17	.000*
		Turkish	-18.871	6.26	.025*
	Turkish	Syrian	39.780	6.62	.000*
		Syrian and Turkish	18.871	6.26	.025*

* $p < .05$

In the analysis, when the averages and average differences are taken into account, it is seen that the difference is between students whose circle of friends is "Turkish" and only students who are "Syrian" and "Syrian and Turkish", and students whose circle of friends is "Turkish". In addition, it was determined that the difference between students whose friends were "Syrian and Turkish" and students who were only "Syrian" made sense in favor of students who were statistically "Syrian and Turkish" (Table 7). Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between the perceptions of speaking self-sufficiency with the circles of friends of the students under temporary protection and that their perception levels of speaking self-sufficiency increase when their circle of friends is Turkish.

Difference of Speaking Self-Sufficiency Perception According to Life Expectancy in Turkey

"One-way variance analysis (One- WayAnova)" was performed to determine whether the perceptions of speaking self-sufficiency differed significantly according to the life expectancy of students under temporary protection in Turkey and the results of the analysis were given in Table 8. Before the analysis, a "Levene test"

was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p = .764, p > .05$).

Table 8. Average, Standard Deviation and Single Factor Anova Results Regarding Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Life Expectancy in Turkey

Life Expectancy in Turkey	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Significant difference
0 and 4 years (A)	9	64.88	18.91				A-B
5 and 10 years (B)	87	84.95	23.96	2/98	4.450	.014	A-C
10 years and more (C)	5	102.20	27.66				B-C

$p < .05$

When table 8 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($F_{2/98} = 4.450, p < .05$). "Post Hoc Tukey test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 9. Tukey Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Language Level

Variable	Category	Common difference	S.s	p
Life expectancy in Turkey	0 and 4 years	5 and 10 years	-20.065	.046*
		10 years and above	-37.311	.016*
	5 and 10 years	0 and 4 years	20.065	.046*
		10 years and above	-17.245	.260*
	10 and above	0 and 4 years	37.311	.016*
		5 and 10 years	17.245	.260*

* $p < .05$

When the average scores are taken into account in the analysis, it is seen that the difference is between students with "10 years and above" life expectancy in Turkey and students with "0 to 4 years" and "5 to 10 years" and students with a life expectancy of "10 years and above". In addition, a significant difference was found between students with a life expectancy of "5 to 10 years" and students with a life expectancy of "0 to 4 years" and this difference was seen to be in favor of students with a life expectancy of "5 to 10 years" (Table 9). Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between the life expectancy and speaking self-sufficiency perceptions of the students under temporary protection in Turkey and that their speaking self-sufficiency perception levels increase as their life expectancy increases in Turkey.

Difference of Speaking Self-Proficiency Perception by Turkish Language Level

"One-way variance analysis (One- WayAnova)" was performed to determine whether the speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection differed significantly according to turkish language level and the results of the analysis were given in Table 10. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p = .548, p > .05$).

Table 10. Average, Standard Deviation and Single Factor Anova Results Related to Students' Speech Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Language Level

Turkish language level	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Significant difference
A level	14	48.85	18.83				A-B
B level	29	80.24	16.07	2/98	548	.000	A-C
C level	58	94.39	20.73				B-C

p<.05

When table 10 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($F_{2/98}=548$, $p < .05$). "Post Hoc Tukey test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 11. Tukey Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Language Level

Variable	Category	Common difference	S.s	p
Turkish language level	A level	B level	-31.384	.000*
		C level	-45.539	.000*
	B level	A level	31.384	.000*
		C level	-14.155	.005*
	C level	A level	45.539	.000*
		B level	14.155	.005*

*p<.05

When the average scores are taken into account in the analysis, it is seen that the difference is between students with Turkish language level "C" and students with "A" and "B" levels and in favor of students with "C" level. In addition, a significant difference was found between students with Turkish language level "B" and students with "A" level, and it is seen that this difference is in favor of students with "B" level (Table 11). Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between Turkish language levels and speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection, and that speaking self-proficiency perception levels increase as the Turkish language level (exchange rate) increases.

Difference of Speech Self-Proficiency Perception According to Turkish Speech Frequency

"One-way variance analysis (One- WayAnova)" was performed to determine whether the perceptions of speaking self-proficiency differed significantly according to the frequency of Turkish speaking of students under temporary protection and the results of the analysis were given in Table 12. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p = .518$, $p > .05$).

Table 12. Average, Standard Deviation and Single Factor Anova Results Related to Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Speaking Frequency

Turkish Speaking Frequency	n	$\bar{X}$	S.s	Sd	F	p	Significant difference
Less than an hour (A)	10	40.50	10.41				A-B / A-C
One-two hours (B)	26	65.84	12.59	3/97	85.216	.000	A-D
Three- four hours (C)	32	90.50	12.85				B-C / B-D
More than four hours (D)	33	105.24	14.27				C-D

p<.05

When table 12 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($F_{3/97}=85.216$, $p<.05$). "Post Hoc Tukey test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 13. Tukey Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Speaking Frequency

Variable	Category	Ocommon difference	S.s	p	
Daily Turkish speaking frequency	Less than an hour	One-two hours	-25.346	4.86	.000*
		Three-foru hours	-50.000	4.73	.000*
		More than four hours	-64.742	4.72	.000*
	One-two hours	Less than an hour	25.346	4.86	.000*
		Three-foru hours	-24.653	3.45	.000*
		More than four hours	-39.396	3.42	.000*
	Three-four hours	Less than an hour	50.000	4.73	.000*
		One-two hours	24.653	3.45	.000*
		More than four hours	-14.742	3.24	.000*
More than four hours	Less than an hour	64.742	4.72	.000*	
	One-two hours	39.396	3.42	.000*	
	Three- four hours	14.742	3.24	.000*	

* $p<.05$

When the average scores are taken into account, the difference is between students with a daily speaking time of "more than four hours", students with "less than one hour", "one- two hours" and "three to four hours", and students with a daily frequency of speaking Turkish "more than four hours". It was also determined that the statistical difference between other groups was significant (Table 13). Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between the daily turkish speaking times and speaking self-proficiency perceptions of the students under temporary protection, and that the higher the daily Turkish speaking time, the higher the perception levels of speaking self-proficiency.

Difference of Speaking Self-Proficiency Perception according to The Frequency of Watching Turkish Television Programs" One-way variance analysis (One- Way Anova)" was performed to determine whether the speaking self-proficiency perceptions differed significantly according to the level of turkish television programs of students under temporary protection and the results of the analysis were given in Table 14. Before the analysis, a "Levene test" was performed to test the homogeneity of the variances and the variances were found to be homogeneous ($p= .255$, $p> .05$).

Table 14. Average, Standard Deviation and Single Factor Anova Results Regarding Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to The Frequency of Watching Turkish Television Programs

Watching Turkish Television time	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Significant difference
None (A)	39	67.51	21.31				A-B
One-two hours (B)	30	86.56	17.26	2/98	25.938	.000	A-C
Three-four hours (C)	32	101.75	20.90				B-C

$p<.05$

When table 14 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($F_{2/98}=25.938$, $p < .05$). "Post Hoc Tukey test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 15. Tukey Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to The Frequency of Watching Turkish Television Programs

Variable	Category	Common difference	S.s	p	
Levels of using the internet in Turkish on a daily basis	None	One-two hours	-20.065	8.31	.000*
		Three-four hours	-37.311	13.25	.000*
Turkish on a daily basis	One-two hours	None	20.065	8.31	.000*
		Three-four hours	-17.245	10.92	.000*
Turkish on a daily basis	Three-four hours	None	37.311	13.25	.000*
		One-two hours	17.245	10.92	.000*

* $p < .05$

When the average scores are taken into account, the difference is between students with "three to four hours" of daily Turkish television programmes and students with "one-two hours" and "nothing" and students who have "three to four hours" of television program viewing time. In addition, a significant difference was found between students with a "one-two hour" viewing time of daily Turkish television programs and students with "none", and this difference was found to be in favor of students who had "one or two hours" of Turkish television program viewing time (Table 15). Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between the duration of watching Turkish television programs and speech self-sufficiency perceptions of students under temporary protection on a daily basis, and that speaking self-sufficiency perception levels increase as the time to watch Turkish television programs on a daily basis increases.

Difference of Speaking Self-Proficiency Perception according to Turkish Internet Usage Frequency In order to determine whether the perceptions of speaking self-proficiency differed significantly according to the frequency of use of Turkish content (video, text, movies, series, games, chat, etc.) on the Internet, the homogeneity of the variances was tested first through the "Levene test" and the variances were not homogeneous ($p = .000$, $p < .05$). For this reason, "Kruskal Wallis" test was performed in the analyses and the relevant analysis results were given in Table 16.

Table 16. Kruskal Wallis Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to Turkish Internet Usage Frequency

Levels of Using the Internet in Turkish on a Daily Basis	n	Row avr.	sd	X ²	p	Significant difference
None (A)	40	28.38				A-B
One-two hours (B)	27	49.07	2	55.376	.000	A-C
Three-four hours (C)	34	79.15				B-C

$p < 0.5$

When table 16 is examined, it is seen that the statistical difference between the data is significant ($X^2=55.376$; $p < 0.5$). "Post Hoc Tamhane test" was applied from multiple comparison tests to determine which averages the difference was between.

Table 17. Tamhane Test Result on Students' Speaking Self-Proficiency Perceptions According to the Frequency of Using the Internet in Turkish

Variable	Category	Common difference	S.s	p	
Levels of using the internet in Turkish on a daily basis	None	One-two hours	-20.419	4.78	.000*
		Three-four hours	-40.210	3.94	.000*
	One-two hours	None	20.419	4.78	.000*
		Three-four hours	-19.790	3.98	.000*
	Three-four hours	None	40.210	3.94	.000*
		One-two hours	19.790	3.98	.000*

*p<.05

In the analysis, when the averages and average differences are taken into account, it is seen that the difference is between students who use the internet "three to four hours" per day in Turkish and students who do not use "at all" and who use only "one-two hours" per day and in favor of students who use the internet "three to four hours" in Turkish (Table 17). Accordingly, it was concluded that there is a positively meaningful relationship between the use of content on the internet in Turkish by students under temporary protection and perceptions of speech self-sufficiency, and that speaking self-proficiency perception levels increase when they use the internet in Turkish.

CONCLUSION and DISCUSSION

In the study, the temporary protection center in Kilis was chosen because Kilis is home to a large number of Syrians. Compared to other cities, it is aimed to reveal the self-sufficiency perceptions developed by these people who can continue their lives without feeling the need to learn Turkish. In the literature scan, it was seen that not much work was done on speaking self-sufficiency in teaching Turkish to foreigners, and studies in this field focused on writing skills. In addition, studies on speaking self-sufficiency have found that the research object is not foreign students. What makes the study important is that the Syrians in the city reveal their general state of conversation.

According to the findings of the current research, it was determined that syrian students under temporary protection had moderate speaking self-proficiency. This finding coincides with Sallabaş's (2012) study. As a matter of fact, it was determined that the turkish speaking self-proficiency scores of turkish language learners as a foreign language were above average but not very high. A similar conclusion was reached in the study conducted by Aydın et al. (2017).

According to the results of the study, it is seen that gender is not a factor that affects the speaking self-sufficiency perceptions of students under temporary protection. In this context, it can be said that the perceptions of speaking self-sufficiency of girls and boys under temporary protection are equal. This result corresponds to the result of Sallabaş's (2012) study.

The third sub-objective of the study, it was concluded that the speaking self-proficiency perceptions of the students under temporary protection who learn Turkish as a foreign language did not change according to the

age of the students. A similar result was reached by Kurudayıoğlu and Güngör (2017). The age of the students in the study group is close to each other, and this result is expected by the researchers.

The results show that the marital status and socioeconomic levels of those who learn Turkish as a foreign language are not a factor affecting students' perceptions of speaking self-sufficiency.

The circle of friends variable differed significantly. In the analysis, when the averages and average differences are taken into account, it is seen that the difference is between students whose circle of friends is "Turkish" and only students who are "Syrian" and "Syrian and Turkish", and students whose circle of friends is "Turkish". In addition, it was determined that the difference between students whose friends are "Syrian and Turkish" and students who are only "Syrian" made sense in favor of students who were statistically "Syrian and Turkish". Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between the perceptions of speaking self-sufficiency with the circles of friends of the students under temporary protection and that their perception levels of speaking self-sufficiency increase when their circle of friends is Turkish. The findings of the study are in line with the findings of the research conducted by Şimşir and Dilmaç (2018). The researchers concluded that Syrian students without Turkish friends had problems with language and communication.

It has been concluded that there is a positively significant relationship between the life expectancy of students under temporary protection in Turkey and their perception of speaking self-sufficiency increases as their life expectancy increases in Turkey. Looking at alanyaz, similar results are reached (Çetin & Gülmez, 2020). In their study, the researchers concluded that with the life expectancy of Syrian students in Turkey, the treasures of the word increased and their communication skills improved.

When the average scores are taken into account in the analysis, it is seen that the difference is between students with Turkish language level "C" and students with "A" and "B" levels and in favor of students with "C" level. In addition, a significant difference was found between students with Turkish language level "B" and students with "A" level and it was concluded that this difference was in favor of students with "B" level. Accordingly, it was concluded that there is a positively significant relationship between Turkish language levels and speaking self-proficiency perceptions of students under temporary protection, and that speaking self-proficiency perception levels increase as the Turkish language level (exchange rate) increases. Based on these results, it can be said that students' speaking self-sufficiency increases with their learning of the target language and their anxiety levels decrease. Similar findings were reached by other researchers and concluded that with the increase in language level, students lowered their anxiety levels related to speaking (Solak, 2019; Boylu & Çangal, 2015).

It was concluded that there is a positively significant relationship between the daily Turkish speaking times of the students under temporary protection and their perception of speaking self-sufficiency, and that their speaking self-proficiency perception levels increase as the daily Turkish speaking time increases. The findings of this study coincide with the findings of the study conducted by Ülper (2020). In the study, the researcher concluded that

there is a significant difference between those who frequently use Turkish and those who use it less frequently in daily life.

According to the results of the research, it was concluded that there is a positively significant relationship between the duration of daily Turkish television programs of students under temporary protection and their perception of speaking self-sufficiency, and their speaking self-proficiency perception levels increase as the time to watch daily Turkish television programs increases. This result coincides with the results of Sallabaş (2012).

It was concluded that there is a positively meaningful relationship between the use of content on the internet in Turkish by students under temporary protection and perceptions of speaking self-sufficiency, and that speaking self-proficiency perception levels increase when they use the internet in Turkish. In his study, Fidan (2019) found that students participated in internet-based applications in Turkish teaching with great desire. The findings of both studies support each other.

RECOMMENDATIONS

Based on the results of the research, the following can be recommended:

- More detailed studies (qualitative, mixed) can be carried out on the perceptions of self-sufficiency of students under temporary protection.
- Studies comparing the results of this research with the results of studies in different centers in terms of similar variables can be performed.
- According to the results of these and similar researches, adjustments can be made in educational activities.

ETHICAL TEXT

"In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article.

" Ethics committee approval of the study was obtained with the decision of Kilis 7 Aralık University Research and Publication Ethics Committees dated March 02, 2022 and numbered 2021-02.

Author(s) Contribution Rate: The 1st author's contribution rate to the article is 50%. The second author's contribution rate to the article is 50%.

REFERENCES

- Akar, C. (2008). Öz yeterlik inancı ve ilkokuma yazmaya etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 185-198. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/202459>
- Arslan, A. (2018). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları ve akademik öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International e-Journal of Educational Studies (IEJES)*, 2(3), 26-43. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.18.39790-471117>
- Aydın, E. & Başoğlu, N. (2014). Çağrı merkezi hizmetleri programı öğrencilerinin konuşma becerileri öz-yeterlik algıları: Çaycuma meslek yüksekokulu örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 33-43. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/62450>
- Aydın, G.; Şahin, A.; Yağmur Şahin, E.; Emre, K. & Salı, M. K. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliliklerinin belirlenmesi (ÇOMÜ TÖMER örneği). *Journal of Awareness*, 2(3), 549-564. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/358131>
- Aydın, N. (2008). *Sınıf öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerinin çevre eğitimine yönelik öz-yeterlik inançları üzerine sınıf düzeyi, kıdem ve değer yönelimlerinin etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi.
- Baki, Y. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma öz yeterlikleri ve iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 213-233. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/358131>
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). Academic Press. (Reprinted in H. Friedman (Ed.), *Encyclopedia of mental health*. Academic Press, 1998)
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Freeman and Company.
- Batar, M. & Aydın, S. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 579-598. <https://doi.org/10.18033/ijla.106>
- Bıkmaz, F. H. (2002). Fen öğretiminde öz-yeterlik inancı ölçeği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(2), 197-210. <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/fen-ogretiminde-oz-yeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf>
- Boylu, E. & Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 349-368. <https://doi.org/10.7884/teke.422>
- Bozavlı, E. (2014). Yabancı dil öğretiminde alternatif bir okul modeli. *The Journal of Academic Social Science*, 2(1), 110-120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jilses/issue/33265/351512>
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2019). *Eğitim araştırmaları: nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (H. Ekşi, Çev.). Edam.
- Çetin, S. A. & Gülmez, M. (2020). Suriye uyruklu ortaokul öğrencilerinin Türkçe yazılı anlatımlarında kelime hazinelerini etkileyen değişkenler. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 57-72.

- Demir, M. & Demir, E. (2018). Farklı denetim odağına sahip Arapça öğretmenlerinin Arapça konuşma becerisine ilişkin özyeterlik algısının incelenmesi. *Turkish Studies Social Sciences*, 13(10), 193-211. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akuned/issue/52842/676227>
- Demir, S. & Börekçi, M. (2021). Ortaokul öğrencilerinin sözlü anlatım öz yeterlik algılarına çeşitli değişkenlerin etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 94-110. <https://doi.org/10.16916/adad.826904>
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2010). *Yabancı dil öğretimi: Dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası* (8. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Dilmaç, O. & İnanç, C. (2015). Sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersine yönelik öz yeterlik düzeyleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 382-400. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.1082000254>
- Dumanlı, M. (2014). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Ekici, G. (2005). Biyoloji özyeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-94. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/87745>
- Ekici, G. (2006). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf yönetimi profilleri ile öğretmen öz-yeterlik inançları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* [Sözlü/Poster Sunum]. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli, Türkiye.
- Fidan, M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde internetin kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Turkish Studies-Education Sciences*, 14(3), 565-578. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22583>
- Gerez Taşgın, F. (2015). *Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme, konuşma, okuma ve yazma öz yeterlikleri ile öğrenme stillerinin incelenmesi* (Atatürk Üniversitesi örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. (2022). *Geçici koruma*. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> adresinden ulaşılmıştır.
- Karanfil, B. (2015). *Yükseköğretim İngilizce hazırlık sınıflarında güç paylaşım düzeyi ile öğrencilerin ingilizce öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Katranç, M. (2014). Öğretmen adaylarının konuşma becerisine yönelik öz yeterlik algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 174-195. <https://dergipark.org.tr/en/pub/buefad/issue/3815/51223>
- Kılıçoğlu, G., Karakuş, E. N., & Demir, T. (2011, April). *Sosyal alanlar öğretmenlerinin kişilerarası özyeterlik inançlarının değerlendirilmesi* (Ankara ili örneği). 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya, Turkey.
- Kurudayıoğlu, M. & Güngör, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 1105-1121. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/323415>

- Kurudayıoğlu, M. & Kana, F. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme becerisi ve dinleme eğitimi özyeterlik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 245-258. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mersinefd/issue/17383/181611?publisher=mersin-university>
- Mutlu, H. H. (2012). *Türkçe öğretiminde ilköğretim program amaçlarının hedefleri gerçekleştirmedeki rolü* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi.
- Ocak, G. & Akkaş Baysal, E. (2016). Öğrencilerin dil öğrenme stratejileri ve İngilizce özyeterlik inançlarının incelenmesi: Afyonkarahisar ili örneği. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (44), 91-110. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.286488>
- Özden, M. (2018). Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin konuşma becerisi öz yeterlikleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 1917-1930. <https://dergipark.org.tr/en/pub/teke/issue/39454/465285>
- Sallabaş, E. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 162(162), 269-290. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/200494>
- Sallabaş, M. E. (2013). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için konuşma öz yeterlik ölçeği: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (36), 261-270. <https://app.trdizin.gov.tr/dokuman>
- Sevimbay, A. (2016). *11.Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ve özyeterlik inançları arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi.
- Shultz, D. P., & Shultz, S. E. (2007). *Modern psikoloji tarihi* (Y. Aslay, Çev.). (1. Basım). Kaknüs Yayınları.
- Solak, E. M. (2019). *Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşma kaygıları üzerine bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Tokat Gazi Osmanpaşa Üniversitesi.
- Şimşir, Z. & Dilmaç, B. (2018). Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*; 17(2), 1116-1134. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.419647>
- Tunagür, M. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının sözlü anlatım öz yeterliklerinin incelenmesi. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 29-40. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2230037>
- Tuzcu, Ö. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algıları ve mesleki güdülenme düzeyleri ile akademik başarı algıları arasındaki ilişki (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi.
- Ülper, H. (2020). Yabancı öğrencilerin Türkçe söyleyiş akıcılıklarına ilişkin algıları ve etkili olan etmenler. *Başkent University Journal of Education*, 7(2), 328-338. <http://buje.baskent.edu.tr/index.php/buje/article/view/315/183>

GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİ ÖĞRENCİLERİN KONUŞMA ÖZ YETERLİK ALGILARININ ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER BAĞLAMINDA İNCELENMESİ²

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının belirlenmesi ve bu algıların çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, medeni durum, sosyoekonomik düzey, arkadaş çevresi, Türkiye'de yaşama süresi, Türkçe dil seviyesi, Türkçe konuşma sıklığı, Türkçe televizyon programları izleme sıklığı ve Türkçe internet kullanım sıklığı) bağlamında incelenmesidir. Çalışmada Kilis'teki geçici koruma merkezinin seçilme nedeni bulunduğu konum itibarıyla Kilis'in çok sayıda Suriyeliyi barındırmasıdır. Diğer şehirlere kıyasla Türkçe öğrenme ihtiyacı hissetmeden de hayatlarına devam edebilen bu insanların konuşmaya ilişkin geliştirdikleri öz yeterlik algılarını ortaya koymak hedeflenmiştir. Alanyazın taramasında yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma öz yeterliğine ilişkin çok fazla çalışma yapılmadığı, bu alandaki çalışmaların yazma becerisine odaklandığı görülmüştür. Ayrıca konuşma öz yeterliğine ilişkin çalışmalarda araştırma nesnesinin yabancı öğrencilerin olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmayı önemli kılan şehirdeki Suriyelilerin konuşmaya ilişkin genel durumlarını ortaya koymasındadır. Araştırmada nicel araştırma yöntemleri kullanılmış olup araştırmanın çalışma grubunu Kilis 7 Aralık Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezinde (TÖMER) öğrenim görmekte olan 101 Suriyeli öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Sallabaş (2013) tarafından geliştirilen "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği" ile araştırmacılar tarafından oluşturulan kişisel bilgi formları aracılığıyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte araştırma bulguları öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının cinsiyet, yaş, medeni durum ve sosyoekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ancak arkadaş çevresi, Türkiye'de yaşama süresi, Türkçe dil seviyesi, Türkçe konuşma sıklığı, Türkçe televizyon programları izleme sıklığı ve Türkçe internet kullanım sıklığına göre anlamlı farklılık oluşturduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar kelimeler: Geçici koruma, mülteci öğrenci, konuşma, öz yeterlik, Suriyeli.

---

² Bu çalışma II. Uluslararası Muallim Rifat Bilge Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

GİRİŞ

Öz yeterlik kavramı gerek ana dili gerekse de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde oldukça önemlidir. Sosyal Öğrenme Kuramı bağlamında Albert Bandura tarafından ortaya konulan öz yeterlik kavramı, kuram içerisinde ve özellikle motivasyon bakımından ön plana çıkan önemli bir kavramdır (Akar, 2008; Tuzcu, 2010; Karanfil, 2015). Bandura'ya (1994) göre öz yeterlik, insanların hayatlarını etkileyen olaylar karşısında bir şeyler yapabileceklerine ilişkin duydukları inançlardır. Bu genel tanıma benzer şekilde Lee (2005'ten aktaran Mutlu, 2012, s. 19) öz yeterliği, bireyin belli bir performans gösterebilmesi için gerekli etkinlikleri düzenleyerek başarılı bir şekilde gerçekleştirebileceğine dair kendine duyduğu güven olarak tanımlamaktadır. Öz yeterlik kavramına biraz daha özel olarak yaklaşarak tanımlayanlara göre bu kavram: Bireyin bir konuyla ilgili yapabilir miyim sorusuna verdiği içsel cevap (Synder ve Lopez'den aktaran Kurudayıoğlu ve Kana, 2013); Bireyin yapacağı etkinliklerin seçimini, karşılaştığı zorluklar karşısındaki çabasını ve performansını etkileyen inanç (Ekici, 2006); "Kişinin, belli bir alanda kendinden beklenen davranışları düzenleme ve gerçekleştirmeyle ilgili kendi kapasite ve yeteneklerine olan inancı" (Sallabaş, 2012, s.271) veya "Kişinin kendini yetiştirdiği bir alanda başladığı işi zihninde tasarladığı plan çerçevesinde yürüterek; beklenen başarı ile sonuçlandığı ana kadar geçen süreçte, iş yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı" (Dilmaç ve İnanç, 2015, s.387) şeklinde açıklanmaktadır. Araştırmacıların yapmış olduğu öz yeterlik tanımlarının ortak noktası, kişinin herhangi bir işi yapıp yapamayacağına dair sahip olduğu düşünceler ve kendine duyduğu güvendir.

Öz yeterlik kavramı kişinin kendisiyle ilgili inançlarını kapsayan bir kavramdır. Bireyin sahip olduğu inancı, ondan başkası bilemez ve kişi paylaşmadığı sürece de öğrenemez. Kişinin ilgi duyduğu bir alana ya da işe karşı istekli olmasıyla gelişmeye başlayan bu inanç, yalnızca bireyin keşfedebileceği bir süreçten meydana gelir. Başka bir deyişle kişiyi, en iyi kendisi bilir veya kişi, kendisini bilir (Batar ve Aydın, 2014; Dumanlı, 2014).

Bandura'ya (1997) göre, bireylerin öz yeterlik algılarının oluşumunu etkileyen faktörler "doğrudan deneyimler, dolaylı deneyimler, sözel ikna ve duygusal durum"dur. Doğrudan deneyimler, bireyin gerçekleştirdiği davranışların sonuçlarını değerlendirerek başarılı ya da başarısız olacağına ilişkin çıkarımlarda bulunmasıdır. Dolaylı deneyimler, bireyin çevresindekilerin deneyimlerini gözlemleyerek, o işi başarıp başaramayacaklarına ilişkin geliştirdikleri inançları ifade eder (Aydın, 2008). Sözel ikna bireyin çevresindeki kişilerin yapmış oldukları olumlu yorumlarla cesaretlenmesi; olumsuz yorumlarla ise geri çekilmesidir. Duygusal durum ise bireylerin bir durumla başa çıkarken içinde oldukları psikolojik durumları ve bu durumda kendilerini nasıl algıladıklarını ifade etmektedir (Bandura, 1997).

Kişilerin motivasyonlarını artırmada önemli bir faktör olan öz yeterlikle ilgili alanyazında çok sayıda çalışma mevcuttur. Yapılan çalışmaların disiplin alanları ve çalışma grupları farklı olsa da ortak olduğu nokta öz yeterlik düzeyi yüksek bireylerin daha başarılı olduğudur (Katrancı, 2014; Aydın ve Başoğlu, 2014; Ocak ve Baysal, 2016; Demir ve Börekçi, 2021; Arslan, 2018; Gerez Taşgın, 2018; Baki, 2018; Demir ve Demir, 2018; Tunagür, 2021; Özden, 2018; Kurudayıoğlu ve Güngör 2017; Aydın vd., 2017; Sevimbay, 2016). Öz yeterlik algısı güçlü olan bireyler herhangi bir sorunla karşılaştıklarında paniğe kapılmadan ve kaçma ihtiyacı hissetmeden sorunu çözüme

kavuşturmak için çaba gösterir. Öz yeterlik algısı zayıf olan bireylerde ise tam tersi bir durum gözlenir ve görevleri yerine getirirken gerginlik, stres ve memnuniyetsizlik görülür (Bandura, 1997; Bıkmaz, 2002; Kılıçoğlu, Karakuş ve Demir, 2011; Shultz ve Shultz, 2007). Ekici (2005), bu durumu nasıl ki öz yeterliği düşük olan bireylerin başarı düzeylerinin yüksek olmayacağına beklenmeyeceği gibi, öz yeterliği yüksek bireylerin de başarı düzeylerinin düşük olmasının beklenmeyeceği şeklinde açıklar.

İnsan hayatında bu denli etkili olan öz yeterlik kavramı gerek ana dili gerekse de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde oldukça önemli bir kavramdır. Kurudayıoğlu ve Güngör (2017), öğrencilerin hedef dili öğrenmeye karşı neler hissettiklerinin, hedef dile ilişkin algılarının, öğrendikleri dille iletişim kurabilmelerinin, temel dil becerilerini kullanabilmeleriyle ilişkili olduğunu ve Türkçe öğretim sürecinde önemsenmesi gereken bir durum olduğunu vurgularlar.

Temel dil becerilerinden biri olan konuşma, öz yeterlik inancının etkili olduğu beceri alanlarından biridir çünkü konuşma dil öğretiminde kazanılan ilk beceri alanlarından biridir. Bu nedenle de öğrencilerin bu beceriye ilişkin sahip oldukları öz yeterlik inancının bilinmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Konuşma, Demirel'e göre (2003), duygu ve düşüncelerin sözlü olarak ifade edilmesidir. Boylu ve Çangal'a göre (2015), bebeklik çağından itibaren edinilmeye başlanan ve sürekli devam eden bir beceridir. Güneş (2013, s. 105-106) ise tanımı daha da detaylandırarak "Genel olarak duygu ve düşüncelerin sözlü olarak aktarılmasına denilmektedir. İnsanların çevresiyle iletişim kurmasının en etkili yoludur. Bu yolla; görüş, düşünce, duygu ve sorunlar başkalarına aktararak paylaşılmaktadır. Bu süreçte dil, düşünce, duygu, ses, beyin ve konuşma organları yer almakta ve bir dizi karmaşık işlem yapılmaktadır. Bunlardan birinin eksikliği ya da yetersizliği çeşitli konuşma kusurlarına yol açmaktadır" şeklinde açıklamaktadır. Yani konuşma kolay gerçekleşmez, sanıldığı gibi aksine birtakım işlemler gerektiren karmaşık bir süreçten oluşur ve bu süreçteki aksamalar konuşmanın anlaşılabilirliğini ve akıcılığını etkilemektedir.

Ana dili ediniminde olduğu kadar yabancı dil öğretiminde de oldukça önemli olan konuşma becerisinde bireyin sözlü iletişim sürecini akıcı bir şekilde gerçekleştirmesi beklenmektedir. Yabancı dil öğrenenler dil sınıflarındaki klasik dil bilgisi uygulamalarından şikâyet etmektedir, buna ek olarak; okuma, yazma ve kelime öğretiminden ziyade iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlayarak konuşma ve dinlemeye öncelik veren bir yöntemin gerekliliğine dikkat çekmektedir (Bozavlı, 2014). Demirel (2010) ise yabancı dil öğretiminin en önemli amaçlarından birinin öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır bir şekilde konuşabilmesi olduğuna vurgu yapmaktadır.

Aydın vd. (2017), Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin öğrenme ve konuşma yeterliklerini etkileyen faktörlerin kontrol edilmesinin öğrencilerin kendilerini daha rahat hissetmelerini sağlayacağı için daha rahat konuşabileceklerini ve öz yeterlik algılarının geliştirilmesine yardımcı olacağını ifade etmişlerdir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerini tespit etmeyi amaçladıkları çalışmada öğrencilerin öz yeterlilik durumlarının ortalamasının üstünde olduğu ama kelime hazinesinin yeterli olmaması, dilin kurallarını yeterince bilmeme gibi durumlardan dolayı istendik seviyede olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Amaç

Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin başarılarını etkileyen unsurlardan biri o dile ilişkin sahip oldukları öz yeterlik inançlarıdır. Bu bağlamda Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının hangi düzeyde olduğunun belirlenmesi ve bu algılarını farklılaştıracağı düşünülen çeşitli değişkenlerin (cinsiyet, yaş, medeni durum, sosyoekonomik düzey, arkadaş çevresi, Türkiye'de yaşama süresi, Türkçe dil seviyesi, Türkçe konuşma sıklığı, Türkçe televizyon programları izleme sıklığı ve Türkçe internet kullanım sıklığı) değerlendirilmesi araştırmanın problem durumunu oluşturmaktadır. Bu değişkenlere bağlı olarak geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının farklılaşıp farklılaşmadığını öğrenmek araştırmanın amacını oluşturmıştır.

Alt Amaçlar

İlgili alanyazın taraması (Kurudayıoğlu ve Güngör, 2017; Aydın vd., 2017; Özden, 2018; Tunagür, 2021; Katrancı, 2014) ve üç alan uzmanının görüşleri doğrultusunda belirlenen değişkenlerin öğrencilerin konuşma algılarını farklılaştırabileceği düşünüldüğü için araştırmaya dâhil edilmiştir. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterliklerine ilişkin algıları ne düzeydedir?
2. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları sosyoekonomik düzey değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
6. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları arkadaş çevresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
7. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları Türkiye'de yaşama süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
8. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları Türkçe dil seviyesi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
9. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları günlük Türkçe konuşma sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
10. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları günlük Türkçe televizyon programları izleme sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

12. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algıları günlük Türkçe internet kullanım sıklığı değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Mevcut araştırma nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama desenine göre tasarlanmıştır. Türkiye'deki geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının incelenmesi amacıyla tercih edilen tarama araştırma deseni "araştırmacıların bir evrenin tutumlarını, görüşlerini, davranışlarını veya özelliklerini açıklamak için bir örneklem grubuna veya evrenin bütünü üzerine tarama uygulaması yaparak bilgilerin toplandığı nicel araştırma desenlerindedir" (Creswell, 2019, s. 481). Kilis 7 Aralık Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 02 Mart 2022 tarih ve 2021-02 sayılı kararı ile çalışmanın etik kurul onayı alınmıştır.

Örneklem

Bu araştırmanın çalışma grubunu; 2021-2022 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Kilis 7 Aralık Üniversitesi TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezi) bünyesinde öğrenim görmekte olan 67'si (%66.3) erkek, 34'ü (%33.7) kız öğrenci olmak üzere toplam 101 geçici koruma altındaki öğrenci oluşturmaktadır. Toplam kayıtlı olan 102 öğrencinin biri dışında diğerlerinin tamamı çalışmaya gönüllü olarak katılmıştır.

Türkiye, konumu itibarıyla bölgedeki yeni gelişmeler ve gösterdiği sosyal ve ekonomik gelişmeler nedeniyle son yıllarda yoğun bir şekilde hem göç alan hem de göçmenlere geçiş alanı oluşturan bir ülke konumundadır. 2022 yılı nisan ayı itibarıyla Türkiye'de geçici koruma kapsamındaki Suriyelilerin en fazla yaşadıkları iller sırasıyla İstanbul, Gaziantep, Hatay, Şanlıurfa, Adana, Mersin, Bursa, İzmir, Konya ve Kilis'tir. Toplam nüfusunun %42.4'lük oranına denk gelen Suriyeli nüfusuyla Kilis, bu iller içerisinde en dikkat çekenidir (İçişleri Bakanlığı, 2022). Bu veriler, Kilis ilinin bu çalışmada örneklem olarak seçilmesinin isabetli olduğunu göstermektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama araçlarını; M. E. Sallabaş (2013) tarafından geliştirilen likert tipi "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği" ve araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu oluşturmaktadır. Kişisel bilgi formunda cinsiyet, yaş, medeni durum, sosyoekonomik düzey, arkadaş çevresi, Türkiye'de yaşama süresi, Türkçe dil seviyesi, Türkçe konuşma sıklığı, Türkçe televizyon programları izleme sıklığı ve Türkçe internet kullanım sıklığını belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır.

İki faktör ve on dokuz maddeden oluşan "Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenler İçin Konuşma Öz Yeterlik Ölçeği" yazarın kendisinden mail yoluyla izin alınarak kullanılmıştır. Ölçekteki iki faktör varyansın %68, 22'sini açıklamaktadır. Maddelerin faktör yükleri 664- 894 aralığındaki değerlere sahiptir. Ölçeğin maddelerine ilişkin Cronbach Alfa katsayısının $\alpha = .974$ olduğu tespit edilmiştir. Ölçekten alınabilecek yüksek puan, Türkçe konuşmada yüksek öz yeterlik inancına sahip olunduğunun göstergesi olarak kabul edilmiştir. Yedili likert tipinde olan ölçeğin her bir maddesine verilen cevaplar 1- 7 arasında değişen puanlara karşılık gelmektedir (Sallabaş,

2013). Ölçeğin tamamı için alınabilecek puanlar 19-133 arasında değişmektedir. Buna göre 19- 56 aralığındaki puan düşük, 57- 95 aralığındaki puan orta, 96- 132 aralığındaki puan ise yüksek düzeye karşılık gelmektedir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma verilerinin toplanması sürecinde öğrencilere çalışma ile ilgili gerekli bilgiler verilmiş ve katılımın gönüllülük esasına göre olduğu belirtilmiştir. Ardından araştırma formları örneklem grubuna uygulanmıştır. Yüz yüze sınıf ortamında doldurulan araştırma formları örneklem grubu tarafından ortalama 20 dakikada doldurmuştur. Örneklem grubunun ölçme aracındaki ifadeleri rahatlıkla ve anlayarak cevaplayabilmeleri için her türlü rehberlik yapılmıştır. Öte yandan örneklem grubunun hangi ifadeyi tercih edecekleri konusunda onlara herhangi bir müdahale ve yönlendirme yapılmamıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin analizi için SPSS 23 programı kullanılmıştır. Verilerin analizinde ilk olarak verilerin normallikleri incelenmiş ve verilerin normal dağılım gösterdiği (çarpıklık= -.414; basıklık= -379; kolmogorov smirnov değerleri= .000 >.05) belirlenmiştir. Bu nedenle istatistiksel analizlerde parametrik testler kullanılmıştır. Veri analizi için “tek yönlü varyans analizi (ANOVA)” ve “bağımsız örneklem için t-testi” kullanılmış ve farkların kaynağı belirlenirken varyansların homojenliği koşulunu sağlayan grupta “*Tukey testi*”, sağlamayan grupta ise “*Tamhane testi*” kullanılmıştır. Ayrıca temel istatistiklerden standart sapma, ortalama, frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Verilerden elde edilen sonuçlar $p < .05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınarak değerlendirilmiştir (Büyüköztürk, 2014).

BULGULAR

Mevcut araştırmanın bulguları; geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin belirlenmesi ve bu algıların cinsiyet, yaş, medeni durum, sosyoekonomik düzey, arkadaş çevresi, Türkiye’de yaşama süresi, Türkçe dil seviyesi, Türkçe konuşma sıklığı, Türkçe televizyon programları izleme sıklığı ve Türkçe internet kullanım sıklığı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin istatistiksel değerlendirmelerden oluşmaktadır.

Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algı Düzeyleri

Geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının hangi seviyede olduğunu tespit etmek için her bir öğrencinin maddelerden aldığı toplam puanlar hesaplanmış ve bunların ortalaması alınmıştır. Öğrencilerin konuşma öz yeterlik algı düzeylerine ilişkin elde edilen veriler Tablo 1’de bulunmaktadır.

Tablo 1. Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algı Düzeyleri

Düzy	Aralık	n	%
Düşük	(19-56)	17	16.8
Orta	(57-95)	48	47.5
İyi	(96-133)	36	35.7
Toplam	(19-133)	101	100

(En yüksek puan= 131; en düşük puan= 29; ranj=102 mod=86; medyan=86; $\bar{X}$ =84.01; SS=24.56)

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan 101 öğrenciden 17'sinin (%16.8) konuşma öz yeterlik algılarının düşük, 48'inin (%47.5) orta, 36'sının (%35.7) ise yüksek olduğu görülmektedir. Geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının ortalaması ise $\bar{X}=84.01$ 'dir. Bu bulgu, geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Cinsiyete Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin cinsiyete göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için "*t-testi*" yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 2'de verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için "*Levene testi*" yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p= .725, p> .05$).

Tablo 2. Cinsiyete Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
Kadın	34	84.52	22.41		
Erkek	67	83.76	25.74	-.148	.883

$p<.05$

Tablo 2 incelendiğinde cinsiyetin, geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını etkileyen bir faktör olmadığı görülmektedir ($t_{99}= -.148, p>.05$). Bu bağlamda geçici koruma altındaki kız ve erkek öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının birbirine denk olduğu söylenebilir.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Yaşa Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin yaşa göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için "*t-testi*" yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için "*Levene testi*" yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p= .713, p> .05$).

Tablo 3. Yaşa Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Yaş	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
17 ile 22 yaş arası	81	86.13	24.75		
23 yaş ve üstü	20	75.45	22.32	1.761	.081

$p<.05$

Tablo 3 incelendiğinde yaşın, geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını etkileyen bir faktör olmadığı görülmektedir ($t_{99}=1.761, p>.05$). Bu bağlamda geçici koruma altındaki öğrencilerin yaşa göre konuşma öz yeterlik algılarının birbirine denk olduğu söylenebilir.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Medeni Duruma Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin medeni duruma göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için "*t-testi*" yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 4'te verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için "*Levene testi*" yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p= .997, p> .05$).

Tablo 4. Medeni Duruma Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	n	$\bar{X}$	S.s	t	p
Bekar	14	83.17	24.57		
Evli	87	89.28	24.70	-.863	.390

p<.05

Tablo 4 incelendiğinde medeni durumun, geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını etkileyen bir faktör olmadığı görülmektedir ($t_{99} = -.863$, $p > .05$). Bu bağlamda geçici koruma altındaki öğrencilerin medeni durumlarına göre konuşma öz yeterlik algılarının birbirine denk olduğu söylenebilir.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Sosyoekonomik Düzeye Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin sosyoekonomik düzeye göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova)” yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 5’te verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için “Levene testi” yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p = .597$, $p > .05$).

Tablo 5. Sosyoekonomik Düzeye Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Tek Faktörlü Anova Sonuçları

Sosyo-Ekonomik Düzeyleri	n	$\bar{X}$	S.s	Sd	F	p	Anlamlı fark
İyi (A)	12	93	22.69				
Orta (B)	70	79.98	24.92	2/98	3.212	.055	---
Düşük (C)	19	93.21	21.18				

p<.05

Tablo 5 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olmadığı görülmektedir ($F_{2/98} = 3.212$, $p > .05$). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin sosyoekonomik düzeylerinin konuşma öz yeterlik algıları üzerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı söylenebilir.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Arkadaş Çevresine Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin arkadaş çevresine göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “Levene testi” aracılığıyla öncelikle varyansların homojenliğini test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($p = .017$, $p < .05$). Bu sebeple analizlerde “Kruskal Wallis” testi yapılmış ve ilgili analiz sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Arkadaş Çevresine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonucu

Arkadaş Çevresi	n	Sıra ort.	sd	χ^2	p	Anlamlı fark
Suriyeli (A)	50	71.22				A-B
Suriyeli ve Türk (B)	39	92.12	2	23.387	.000	A-C
Türk (C)	12	111.00				B-C

p<0.5

Tablo 6 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($X^2=6.402$; $p<0.5$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “*Post Hoc Tamhane testi*” uygulanmıştır.

Tablo 7. Arkadaş Çevresine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tamhane Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Arkadaş çevresi	Suriyeli	Suriyeli ve Türk	-20.908	4.17	.000*
		Türk	-39.780	6.62	.000*
	Suriyeli ve Türk	Suriyeli	20.908	4.17	.000*
		Türk	-18.871	6.26	.025*
	Türk	Suriyeli	39.780	6.62	.000*
		Suriyeli ve Türk	18.871	6.26	.025*

* $p<.05$

Yapılan analizde sıra ortalamalar ve ortalama farklar dikkate alındığında farkın arkadaş çevresi “Türk” olan öğrencilerle sadece “Suriyeli” ve “Suriyeli ve Türk” olan öğrenciler arasında ve arkadaş çevresi “Türk” olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaş çevresi “Suriyeli ve Türk” olan öğrencilerle sadece “Suriyeli” olan öğrenciler arasında da farkın istatistiksel olarak “Suriyeli ve Türk” olan öğrencilerin lehine anlamlı olduğu belirlenmiştir (Tablo 7). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin arkadaş çevreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve arkadaş çevreleri Türk olduğunda konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Türkiye’de Yaşama Süresine Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkiye’de yaşama sürelerine göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “*tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova)*” yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 8’de verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için “*Levene testi*” yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p= .764$, $p> .05$).

Tablo 8. Türkiye’de Yaşama Süresine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Tek Faktörlü Anova Sonuçları

Türkiye’de Yaşama Süresi	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Anlamlı fark
0 ile 4 yıl (A)	9	64.88	18.91				A-B
5 ile 10 yıl (B)	87	84.95	23.96	2/98	4.450	.014	A-C
10 yıl ve üzeri (C)	5	102.20	27.66				B-C

$p<.05$

Tablo 8 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{2/98}=4.450$, $p<.05$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “*Post Hoc Tukey testi*” uygulanmıştır.

Tablo 9. Türkçe Dil Seviyesine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tukey Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Türkiye’de yaşama süresi	0 ile 4 yıl	5 ile 10 yıl	-20.065	8.31	.046*
		10 yıl ve üzeri	-37.311	13.25	.016*
	5 ile 10 yıl	0 ile 4 yıl	20.065	8.31	.046*
		10 yıl ve üzeri	-17.245	10.92	.260*
	10 yıl ve üzeri	0 ile 4 yıl	37.311	13.25	.016*
		5 ile 10 yıl	17.245	10.92	.260*

*p<.05

Yapılan analizde ortalama puanlar dikkate alındığında farkın Türkiye’de yaşama süreleri “10 yıl ve üzeri” olan öğrencilerle “0 ile 4 yıl” ve “5 ile 10 yıl” olan öğrenciler arasında ve “10 yıl ve üzeri” yaşama süresine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkiye’de yaşama süresi “5 ile 10 yıl” olan öğrencilerle “0 ile 4 yıl” olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark tespit edilmiş ve bu farkın “5 ile 10 yıl” yaşama süresine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir (Tablo 9). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkiye’deki yaşam süreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu ve Türkiye’de yaşama süreleri arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Türkçe Dil Seviyesine Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkçe dil seviyesine göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova)” yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 10’da verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için “Levene testi” yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p = .548$, $p > .05$).

Tablo 10. Türkçe Dil Seviyesine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Tek Faktörlü Anova Sonuçları

Türkçe Dil Seviyesi	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Anlamlı fark
A Seviyesi	14	48.85	18.83				A-B
B Seviyesi	29	80.24	16.07	2/98	548	.000	A-C
C Seviyesi	58	94.39	20.73				B-C

p<.05

Tablo 10 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{2/98}=548$, $p < .05$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “Post Hoc Tukey testi” uygulanmıştır.

Tablo 11. Türkçe Dil Seviyesine Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tukey Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Türkçe dil seviyesi	A Seviyesi	B Seviyesi	-31.384	6.26	.000*
		C Seviyesi	-45.539	5.73	.000*
	B Seviyesi	A Seviyesi	31.384	6.26	.000*
		C Seviyesi	-14.155	4.38	.005*
	C Seviyesi	A Seviyesi	45.539	5.73	.000*
		B Seviyesi	14.155	4.38	.005*

*p<.05

Yapılan analizde ortalama puanlar dikkate alındığında farkın Türkçe dil seviyesi “C” olan öğrencilerle “A” ve “B” olan öğrenciler arasında olduğu ve “C” seviyesine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkçe dil seviyesi “B” olan öğrencilerle “A” olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark tespit edilmiş ve bu farkın “B” seviyesine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir (Tablo 11). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkçe dil seviyeleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve Türkçe dil seviyesi (kur) arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Türkçe Konuşma Sıklığına Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkçe konuşma sıklığına göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova)” yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için “Levene testi” yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p = .518$, $p > .05$).

Tablo 12. Türkçe Konuşma Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Tek Faktörlü Anova Sonuçları

Türkçe Konuşma Sıklığı	n	$\bar{X}$	S.s	Sd	F	p	Anlamlı fark
Bir saatten az (A)	10	40.50	10.41				A-B / A-C
Bir- iki saat (B)	26	65.84	12.59	3/97	85.21 6	.000	A-D
Üç- dört saat (C)	32	90.50	12.85				B-C / B-D
Dört saatten fazla (D)	33	105.24	14.27				C-D

$p < .05$

Tablo 12 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{3/97}=85.216$, $p < .05$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “Post Hoc Tukey testi” uygulanmıştır.

Tablo 13. Türkçe Konuşma Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tukey Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Günlük olarak Türkçe konuşma sıklığı	Bir saatten az	Bir- iki saat	-25.346	4.86	.000*
		Üç- dört saat	-50.000	4.73	.000*
		Dört saatten fazla	-64.742	4.72	.000*
	Bir- iki saat	Bir saatten az	25.346	4.86	.000*
		Üç- dört saat	-24.653	3.45	.000*
		Dört saatten fazla	-39.396	3.42	.000*
	Üç- dört saat	Bir saatten az	50.000	4.73	.000*
		Bir- iki saat	24.653	3.45	.000*
		Dört saatten fazla	-14.742	3.24	.000*
	Dört saatten fazla	Bir saatten az	64.742	4.72	.000*
		Bir- iki saat	39.396	3.42	.000*
		Üç- dört saat	14.742	3.24	.000*

* $p < .05$

Yapılan analizde ortalama puanlar dikkate alındığında farkın günlük olarak Türkçe konuşma süresi “dört saatten fazla” olan öğrencilerle “bir saatten az”, “bir- iki saat” ve “üç- dört saat” olan öğrenciler arasında ve günlük olarak Türkçe konuşma sıklığı “dört saatten fazla” olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca diğer gruplar

arasında da istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu belirlenmiştir (Tablo 13). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin gündelik olarak Türkçe konuşma süreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve günlük Türkçe konuşma süresi arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Türkçe Televizyon Programları İzleme Sıklığına Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkçe televizyon programları izleme düzeylerine göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “tek yönlü varyans analizi (One- Way Anova)” yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 14’te verilmiştir. Analiz yapılmadan önce varyansların homojenliğini test etmek için “Levene testi” yapılmış ve varyansların homojen olduğu görülmüştür ($p = .255$, $p > .05$).

Tablo 14. Türkçe Televizyon Programları İzleme Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Tek Faktörlü Anova Sonuçları

Türkçe Televizyon İzleme Süresi	n	$\bar{X}$	S.s	sd	F	p	Anlamlı fark
Hiç (A)	39	67.51	21.31				A-B
Bir- iki saat (B)	30	86.56	17.26	2/98	25.938	.000	A-C
Üç- dört saat (C)	32	101.75	20.90				B-C

$p < .05$

Tablo 14 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($F_{2/98} = 25.938$, $p < .05$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “Post Hoc Tukey testi” uygulanmıştır.

Tablo 15. Türkçe Televizyon Programları İzleme Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tukey Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Gündelik olarak interneti Türkçe kullanma düzeyleri	Hiç	Bir- iki saat	-20.065	8.31	.000*
	Üç- dört saat		-37.311	13.25	.000*
	Bir- iki saat	Hiç	20.065	8.31	.000*
	Üç- dört saat		-17.245	10.92	.000*
	Üç- dört saat	Hiç	37.311	13.25	.000*
	Bir- iki saat		17.245	10.92	.000*

* $p < .05$

Yapılan analizde ortalama puanlar dikkate alındığında farkın gündelik olarak Türkçe televizyon programları izleme süresi “üç- dört saat” olan öğrencilerle “bir-iki saat” ve “hiç” olan öğrenciler arasında ve “üç- dört saat” televizyon programları izleme süresine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca günlük Türkçe televizyon programları izleme süresi “bir-iki saat” olan öğrencilerle “hiç” olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark tespit edilmiş ve bu farkın “bir-iki saat” Türkçe televizyon programları izleme süresine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir (Tablo 15). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin gündelik olarak Türkçe televizyon programları izleme süresiyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve gündelik olarak Türkçe televizyon programları izleme süresi arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Konuşma Öz Yeterlik Algısının Türkçe İnternet Kullanma Sıklığına Göre Farklılığı

Geçici koruma altındaki öğrencilerin internetteki Türkçe içerikleri (video, metin, film, dizi, oyun, sohbet vb.) kullanma sıklığına göre konuşma öz yeterlik algılarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin tespiti için “Levene testi” aracılığıyla öncelikle varyansların homojenliğini test edilmiş ve varyansların homojen olmadığı görülmüştür ($p = .000$, $p < .05$). Bu sebeple analizlerde “Kruskal Wallis” testi yapılmış ve ilgili analiz sonuçları Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. Türkçe İnternet Kullanma Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonucu

Günelik Olarak İnterneti Türkçe Kullanma Düzeyleri	n	Sıra ort.	sd	X ²	p	Anlamlı fark
Hiç (A)	40	28.38				A-B
Bir- iki saat (B)	27	49.07	2	55.376	.000	A-C
Üç- dört saat (C)	34	79.15				B-C

$p < 0.5$

Tablo 16 incelendiğinde veriler arasında istatistiksel olarak farkın anlamlı olduğu görülmektedir ($X^2 = 55.376$; $p < 0.5$). Farkın hangi ortalamalar arasında olduğunu belirlemek için çoklu karşılaştırma testlerinden “Post Hoc Tamhane testi” uygulanmıştır.

Tablo 17. İnterneti Türkçe Olarak Kullanma Sıklığına Göre Öğrencilerin Konuşma Öz Yeterlik Algılarına İlişkin Tamhane Testi Sonucu

Değişken	Kategori	Ort. Fark.	S.s	p	
Günelik olarak interneti Türkçe kullanma düzeyleri	Hiç	Bir- iki saat	-20.419	4.78	.000*
		Üç- dört saat	-40.210	3.94	.000*
	Bir- iki saat	Hiç	20.419	4.78	.000*
		Üç- dört saat	-19.790	3.98	.000*
	Üç- dört saat	Hiç	40.210	3.94	.000*
		Bir- iki saat	19.790	3.98	.000*

* $p < .05$

Yapılan analizde sıra ortalamalar ve ortalama farklar dikkate alındığında farkın interneti Türkçe olarak günde “üç- dört saat” kullanan öğrencilerle “hiç” kullanmayan ve günde sadece “bir-iki saat” kullanan arasında olduğu ve Türkçe olarak interneti “üç- dört saat” kullanan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir (Tablo 17). Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin internetteki içerikleri Türkçe olarak kullanmalarıyla konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve interneti Türkçe olarak kullandıklarında konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Çalışmada Kilis’teki geçici koruma merkezinin seçilme nedeni bulunduğu konum itibarıyla Kilis’in çok sayıda Suriyeliyi barındırmasıdır. Diğer şehirlere kıyasla Türkçe öğrenme ihtiyacı hissetmeden de hayatlarına devam edebilen bu insanların konuşmaya ilişkin geliştirdikleri öz yeterlik algılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Alanyazın taramasında yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma öz yeterliğine ilişkin çok fazla çalışma yapılmadığı, bu alandaki çalışmaların yazma becerisine odaklandığı görülmüştür. Ayrıca konuşma öz yeterliğine

ilişkin çalışmalarda araştırma nesnesinin yabancı öğrencilerin olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmayı önemli kılan ise şehirdeki Suriyelilerin konuşmaya ilişkin genel durumlarını ortaya koymasındır.

Mevcut araştırmanın bulgularına göre geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu Sallabaş'ın (2012) çalışmasıyla örtüşmektedir. Nitekim söz konusu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe konuşma öz yeterlik puanlarının ortalamasının üstünde ancak çok da yüksek olmadığı tespit edilmiştir. Benzer sonuca Aydın vd. (2017) tarafından yapılan çalışmada da ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyetin, geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını etkileyen bir faktör olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda geçici koruma altındaki kız ve erkek öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının birbirine denk olduğu söylenebilir. Bu sonuç Sallabaş'ın (2012) yaptığı çalışmanın sonucuyla örtüşmektedir.

Çalışmanın üçüncü alt amacı olan, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen geçici koruma altındaki öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarının öğrencilerin yaşına göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer sonuca Kurudayıoğlu ve Güngör (2017) tarafından da ulaşılmıştır. Çalışma grubundaki öğrencilerin yaşları birbirine yakındır ve bu sonuç araştırmacılar tarafından beklenen bir durumdur.

Sonuçlar, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin medeni durumları ve sosyoekonomik düzeylerinin öğrencilerin konuşma öz yeterlik algılarını etkileyen bir faktör olmadığını göstermektedir.

Arkadaş çevresi değişkeni anlamlı farklılık göstermiştir. Yapılan analizde sıra ortalamalar ve ortalama farklar dikkate alındığında farkın arkadaş çevresi "Türk" olan öğrencilerle sadece "Suriyeli" ve "Suriyeli ve Türk" olan öğrenciler arasında ve arkadaş çevresi "Türk" olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca arkadaş çevresi "Suriyeli ve Türk" olan öğrencilerle sadece "Suriyeli" olan öğrenciler arasında da farkın istatistiksel olarak "Suriyeli ve Türk" olan öğrencilerin lehine anlamlı olduğu belirlenmiştir. Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin arkadaş çevreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve arkadaş çevreleri Türk olduğunda konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulguları Şimşir ve Dilmaç (2018) tarafından yapılan araştırmanın bulgularıyla paralellik göstermektedir. Araştırmacılar Türk arkadaşları olmayan Suriyeli öğrencilerin dil ve iletişimde sorun yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkiye'deki yaşam süreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğu ve Türkiye'de yaşama süreleri arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Alanyazına bakıldığında benzer sonuçlara ulaşan çalışmaya ulaşılmaktadır (Çetin ve Gülmez, 2020). Araştırmacılar çalışmalarında Suriyeli öğrencilerin Türkiye'de yaşama süreleriyle birlikte kelime hazinelerinin arttığı ve iletişim becerilerinin geliştiği sonucuna ulaşmışlardır.

Yapılan analizde ortalama puanlar dikkate alındığında farkın Türkçe dil seviyesi "C" olan öğrencilerle "A" ve "B" olan öğrenciler arasında olduğu ve "C" seviyesine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir. Ayrıca Türkçe dil seviyesi "B" olan öğrencilerle "A" olan öğrenciler arasında da anlamlı bir fark tespit edilmiş ve bu farkın "B" seviyesine sahip olan öğrencilerin lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre geçici koruma altındaki öğrencilerin Türkçe dil seviyeleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve Türkçe dil seviyesi (kur) arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlardan yola çıkarak öğrencilerin hedef dili öğrenmeleriyle birlikte konuşma öz yeterliklerinin arttığı, kaygı düzeylerinin ise azaldığı söylenebilir. Benzer bulgulara diğer araştırmacılar tarafından da ulaşılmış ve dil seviyesinin artmasıyla öğrencilerin konuşmaya ilişkin geliştirdikleri kaygı düzeylerini düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır (Solak, 2019; Boylu ve Çangal, 2015).

Geçici koruma altındaki öğrencilerin günlük Türkçe konuşma süreleriyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve günlük Türkçe konuşma süresi arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın bulguları Ülper (2020) tarafından yapılan çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Araştırmacı çalışmada günlük yaşamda Türkçeyi sık kullanan ve az kullananlar arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma sonucuna göre, geçici koruma altındaki öğrencilerin günlük Türkçe televizyon programları izleme süresiyle konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve günlük Türkçe televizyon programları izleme süresi arttıkça konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Sallabaş'ın (2012) sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Geçici koruma altındaki öğrencilerin internetteki içerikleri Türkçe olarak kullanmalarıyla konuşma öz yeterlik algıları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu ve interneti Türkçe olarak kullandıklarında konuşma öz yeterlik algı düzeylerinin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Fidan (2019) da çalışmada Türkçe öğretiminde internet tabanlı uygulamalara öğrencilerin büyük bir istekle katıldığını tespit etmiştir. Her iki çalışmanın bulguları birbirini destekler niteliktedir.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarından yola çıkarak şunlar önerilebilir:

- Geçici koruma altındaki öğrencilerin öz yeterlik algılarına yönelik daha detaylı farklı araştırma türlerinde (nitel, karma) çalışmalar yapılabilir.
- Bu araştırmanın sonuçlarıyla farklı merkezlerdeki çalışmaların sonuçlarını benzer değişkenler bakımından karşılaştıran çalışmalar yapılabilir.
- Bu çalışma ve benzer araştırmaların sonuçlarına göre eğitim-öğretim faaliyetlerinde düzenlemeler yapılabilir.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.”

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'nun 02 Mart 2022 tarih ve 2021-02 sayılı kararı ile çalışmanın etik kurul onayı alınmıştır.

Yazar Katkı Oranı: Bu çalışmada birinci yazarın katkı oranı %50, ikinci yazarın katkı oranı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Akar, C. (2008). Öz yeterlik inancı ve ilkokuma yazmaya etkisi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 185-198. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/202459>
- Arslan, A. (2018). Ortaokul öğrencilerinin konuşma kaygıları ve akademik öz-yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *International e-Journal of Educational Studies (IEJES)*, 2(3), 26-43. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2018.18.39790-471117>
- Aydın, E. & Başoğlu, N. (2014). Çağrı merkezi hizmetleri programı öğrencilerinin konuşma becerileri özyeterlik algıları: Çaycuma meslek yüksekokulu örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 2(3), 33-43. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/62450>
- Aydın, G.; Şahin, A.; Yağmur Şahin, E.; Emre, K. & Salı, M. K. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliliklerinin belirlenmesi (ÇOMÜ TÖMER örneği). *Journal of Awareness*, 2(3), 549-564. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/358131>
- Aydın, N. (2008). *Sınıf öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerinin çevre eğitimine yönelik özyeterlik inançları üzerine sınıf düzeyi, kıdem ve değer yönelimlerinin etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi.
- Baki, Y. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının konuşma öz yeterlikleri ve iletişim becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), 213-233. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/358131>
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V. S. Ramachaudran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). Academic Press. (Reprinted in H. Friedman (Ed.), *Encyclopedia of mental health*. Academic Press, 1998)
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. Freeman and Company.
- Batar, M. & Aydın, S. (2014). Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi. *International Journal of Language Academy*, 2(4), 579-598. <https://doi.org/10.18033/ijla.106>
- Bıkmaz, F. H. (2002). Fen öğretiminde özyeterlik inancı ölçeği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(2), 197-210. <https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/fen-ogretiminde-oz-yeterlik-inanci-olcegi-toad.pdf>

- Boylu, E. & Çangal, Ö. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen Bosna Hersekli öğrencilerin konuşma kaygılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(1), 349-368. <https://doi.org/10.7884/teke.422>
- Bozavlı, E. (2014). Yabancı dil öğretiminde alternatif bir okul modeli. *The Journal of Academic Social Science*, 2(1), 110-120. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jilses/issue/33265/351512>
- Büyükoztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2019). *Eğitim araştırmaları: nicel ve nitel araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi* (H. Ekşi, Çev.). Edam.
- Çetin, S. A. & Gülmez, M. (2020). Suriye uyruklu ortaokul öğrencilerinin Türkçe yazılı anlatımlarında kelime hazinelerini etkileyen değişkenler. *Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 57-72.
- Demir, M. & Demir, E. (2018). Farklı denetim odağına sahip Arapça öğretmenlerinin Arapça konuşma becerisine ilişkin özyeterlik algısının incelenmesi. *Turkish Studies Social Sciences*, 13(10), 193-211. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/akuned/issue/52842/676227>
- Demir, S. & Börekçi, M. (2021). Ortaokul öğrencilerinin sözlü anlatım öz yeterlik algılarına çeşitli değişkenlerin etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(1), 94-110. <https://doi.org/10.16916/adad.826904>
- Demirel, Ö. (2003). *Türkçe öğretimi*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2010). *Yabancı dil öğretimi: Dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası* (8. Baskı). Pegem Akademi Yayınları.
- Dılmaç, O. & İnanç, C. (2015). Sınıf öğretmenlerinin görsel sanatlar dersine yönelik öz yeterlik düzeyleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 382-400. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i2.1082000254>
- Dumanlı, M. (2014). *Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım öz yeterlik inançlarının değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Ekici, G. (2005). Biyoloji özyeterlik ölçeğinin geçerlik ve güvenilirliği. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-94. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/87745>
- Ekici, G. (2006). *İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin sınıf yönetimi profilleri ile öğretmen öz-yeterlik inançları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* [Sözlü/Poster Sunum]. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Denizli, Türkiye.
- Fidan, M. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde internetin kullanılabilirliği üzerine bir araştırma. *Turkish Studies-Education Sciences*, 14(3), 565-578. <https://doi.org/10.29228/TurkishStudies.22583>
- Gerez Taşgın, F. (2015). *Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme, konuşma, okuma ve yazma öz yeterlikleri ile öğrenme stillerinin incelenmesi* (Atatürk Üniversitesi örneği) (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Atatürk Üniversitesi.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Pegem Akademi Yayıncılık.
- İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı. (2022). *Geçici koruma*. <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638> adresinden ulaşılmıştır.

- Karanfil, B. (2015). *Yükseköğretim İngilizce hazırlık sınıflarında güç paylaşım düzeyi ile öğrencilerin İngilizce öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi.
- Katranlı, M. (2014). Öğretmen adaylarının konuşma becerisine yönelik öz yeterlik algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 174-195. <https://dergipark.org.tr/en/pub/buefad/issue/3815/51223>
- Kılıçoğlu, G., Karakuş, E. N., & Demir, T. (2011, April). *Sosyal alanlar öğretmenlerinin kişilerarası özyeterlik inançlarının değerlendirilmesi (Ankara ili örneği)*. 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, Antalya, Turkey.
- Kurudayıoğlu, M. & Güngör, H. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 6(2), 1105-1121. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/323415>
- Kurudayıoğlu, M. & Kana, F. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme becerisi ve dinleme eğitimi özyeterlik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 245-258. <https://dergipark.org.tr/en/pub/mersinefd/issue/17383/181611?publisher=mersin-university>
- Mutlu, H. H. (2012). *Türkçe öğretiminde ilköğretim program amaçlarının hedefleri gerçekleştirmedeki rolü* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi.
- Ocak, G. & Akkaş Baysal, E. (2016). Öğrencilerin dil öğrenme stratejileri ve İngilizce özyeterlik inançlarının incelenmesi: Afyonkarahisar ili örneği. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (44), 91-110. <https://doi.org/10.15285/maruaebd.286488>
- Özden, M. (2018). Türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin konuşma becerisi öz yeterlikleri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(3), 1917-1930. <https://dergipark.org.tr/en/pub/teke/issue/39454/465285>
- Sallabaş, E. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma öz yeterliklerinin değerlendirilmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 162(162), 269-290. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/200494>
- Sallabaş, M. E. (2013). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için konuşma öz yeterlik ölçeği: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (36), 261-270. <https://app.trdizin.gov.tr/dokuman>
- Sevimbay, A. (2016). *11.Sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ve özyeterlik inançları arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Bartın Üniversitesi.
- Shultz, D. P., & Shultz, S. E. (2007). *Modern psikoloji tarihi* (Y. Aslay, Çev.). (1. Basım). Kaknüs Yayınları.
- Solak, E. M. (2019). *Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen uluslararası öğrencilerin konuşma kaygıları üzerine bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Tokat Gazi Osmanpaşa Üniversitesi.
- Şimşir, Z. & Dilmaç, B. (2018). Yabancı uyruklu öğrencilerin eğitim gördüğü okullarda öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*; 17(2), 1116-1134. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2018.419647>

- Tunagür, M. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının sözlü anlatım öz yeterliklerinin incelenmesi. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 29-40. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2230037>
- Tuzcu, Ö. (2010). Müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterlik algıları ve mesleki güdülenme düzeyleri ile akademik başarı algıları arasındaki ilişki (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Marmara Üniversitesi.
- Ülper, H. (2020). Yabancı öğrencilerin Türkçe söyleyiş akıcılıklarına ilişkin algıları ve etkili olan etmenler. *Başkent University Journal of Education*, 7(2), 328-338. <http://buje.baskent.edu.tr/index.php/buje/article/view/315/183>